

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

Pořadové číslo DUM	40
Jméno autora	Mgr. Jana Levíčková
Datum, ve kterém byl DUM vytvořen	28.6. 2012
Ročník, pro který je DUM určen	5.
Vzdělávací oblast (klíčová slova)	Jazyk a jazyková komunikace
Metodický list - výstižný popis způsobu použití DUM	Práce s textem, čtenářská gramotnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OKŘÍDLENÁ PALETA

Kdo by neznal alespoň některé z kreseb Mikoláše Alše! Najdeme je snad ve všech čítankách, v mnoha knížkách. A kdo už byl v Národním divadle, určitě tam nepřehlédl jeho nástěnné obrazy.

Alšovu malířskou i kreslířskou tvorbu nejvíc ovlivnily zážitky z dětství. Tatínek mu vyprávěl příběhy z dějin. Strýček Tomáš, starý voják, ho učil znát koně a lidová pořekadla. Maminka ho naučila všimnout si venkovského života. Starší bratři s ním chodili na výlety do přírody, vodili ho po okolních hradech a učili ho kreslit.

1. Která výpověď je správná?

- Znáť dějiny ho učila maminka.
- Jeho strýček ho naučil všimnout si venkovského života.
- Mikoláš Aleš měl starší bratry.

2. Ve které větě je chyba?

- V Národním divadle visí Alšovy nástěnné obrazy.
- Mikoláše Alše nejvíce ovlivnily zážitky z dětství.
- Kreslit se M. Aleš naučil od své maminky.

3. Ve které větě není pravopisná chyba?

- Bratři s ním chodili na výlety.
- Tatínek mu vyprávěl příběhy.
- Mikoláš Aleš maloval nástěnné obrazy.

MIKOLÁŠ ALEŠ (1852 – 1913) se narodil v Miroticích. Po studiích na gymnáziu přešel na pražskou Akademii. Z té však byl pro neshody s německým profesorem vyloučen. Čekala ho léta nepochopení a strádání. Bohatí měšťané ho odmítali. Vytýkali mu, že „nedrží krok se světem“. Mikoláš Aleš přesto neustoupil od svého záměru – malovat tak, aby mu rozuměli i prostí lidé.

4. Ve které větě je pravopisná chyba?

- Mikoláš Aleš se narodil v Miroticích.
- Mikoláš Aleš byl z Akademie vyloučen pro neshody s německým profesorem.
- Chtěl, aby mu rozuměli prostí lidé.

5. Ve které větě je věcná chyba?

- M. Aleš neustoupil od svého záměru.
- M. Aleš se narodil roku 1852.
- Měšťané se zájmem přijímali Alšovo dílo.

Do soutěže o výzdobu Národního divadla poslal pod heslem „okřídlená paleta“ své návrhy nástěnných obrazů – Vlast. Zobrazovaly pouť bájného bohatýra českými kraji. Přestože spolu s malířem Fr. Ženíškem, jehož si vybral za spolupracovníka, v soutěži zvítězil, dočkal se velkého zklamání. Soutěžní porota mu neustálými připomínkami ztrpčovala práci a provedení maleb nakonec zadala cizím malířům.

Teprve k stáru žil Mikoláš Aleš spokojeněji. Věnoval se své práci na cyklu Špalíček. Tvořil ho především pro děti, aby za pomoci obrázků poznaly a zapamatovaly si národní písně a lidová pořekadla. Proč? Protože jsou a zůstanou trvalou součástí národního bohatství.

(L. Středa: Okřídlená paleta)

6. Která výpověď není správná?

- M. Aleš namaloval cyklus obrazů „Vlast“.
- M. Aleš spolupracoval s Františkem Ženíškem.
- Ve stáří se stále věnoval tvorbě nástěnných obrazů.

7. Doplně nedokončené věty!

- Návrhy nástěnných obrazů pro Národní divadlo nazval _____.
- Provedení maleb zadala komise _____.
- K stáru se věnoval práci na _____.

8. Odpověz na otázky!

- Věnoval se M. Aleš tvorbě pro děti či dospělé?

- Co ovlivnilo Alšovu tvorbu?

- Co zobrazovaly návrhy nástěnných obrazů pro Národní divadlo?

9. Vyjádři celý přečtený text co nejstručněji. Vyber to nejdůležitější a napiš vlastními slovy (maximálně 5 vět).

Řešení:

1. M. Aleš měl starší bratry.
2. Kreslit se naučil M.A. od své maminky.
3. Bratři s ním chodili na výlety.
4. M.A. byl vyloučen z Akademie pro nes~~ch~~ody s německým profesorem.
5. Měšťané se zájmem přijímali Alšovo dílo.
6. Ve stáří se stále věnoval tvorbě nástěnných obrazů.
7. ... „okřídlená paleta“, cizím malířům, cyklu Špalíček
8. Tvorba pro děti i dospělé.
Zážitky z dětství.
Pouť bájného bohatýra českými kraji.
9. Např. M. Aleš se narodil r. 1852 v Miroticích. Nejvíce ho ovlivnily zážitky z dětství. I když ho měšťané příliš neuznávali, maloval až do konce života „po svém“. Ve stáří se věnoval především tvorbě pro děti.